

VZPOMÍNÁME: NA ULICI

SAMOPOHYB

Anotace:	Žáci se prostřednictvím aktivity seznamují s počátkem rozšíření kultury automobilismu u nás. Pomocí metody STROM (určení příčin a následků) si uvědomují prudký nárůst počtu aut a zamýšlejí se nad reálnými možnostmi řešení otázky individuální mobility i nad vlastní zodpovědností za budoucí vývoj.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a společnost, člověk a příroda, umění a kultura, jazyk a jazyková komunikace OV: společenskovední vzdělávání, přírodovědné vzdělávání, jazykové vzdělávání a komunikace
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (ZŠ), VMEGS, ENV OV: OVDS, ČŽP
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	12–21 let
Cíle:	Žáci: ▪ seznamují se s kulturou automobilismu v době komunismu ▪ identifikují příčiny a následky rostoucího počtu automobilů v České republice ▪ zamýšlí se nad možnými způsoby budoucího řešení současné automobilové krize
Délka:	45 min.
Pomůcky:	▪ psací potřeby ▪ tabule či flipchart ▪ PRACOVNÍ LIST pro každou ze čtyřčlenných skupinek
Postup:	1. Aktivitu uvedeme dotazem: <i>Jaké dopravní prostředky nejčastěji využíváte vy? Jaké vaše rodiče či prarodiče?</i> Žáci volně odpovídají. 2. Následuje projekce filmu. 3. Poté pracujeme s metodou I.N.S.E.R.T. Na tabuli napíšeme znaménka plus (+), minus (–), vykřičník (!) a otazník (?). Ke znaménku plus žáci uvádějí, co na filmu vnímají jako pozitivní, ke znaménku minus naopak, co vnímají jako negativní. U vykřičníku zmiňují, co pro ně bylo nové nebo co považují za nejsilnější část filmu. Otazník umožňuje klást otázky. Se žáky

můžeme debatovat nebo své postřehy píšší na papír a poté je sdílí.

Poznámka: Další metody reflexe emocí najdete v informačním textu *Jak na reflexi emocí po filmové projekci.*

4. Žáky rozlosujeme či jinak přiřadíme do čtyřčlenných skupinek. Každé skupince přidělíme **PRACOVNÍ LIST** – STROM příčin a následků vzrůstajícího počtu automobilů v ČR, který vyplní.
Poznámka II.: Pokud budeme mít čas, strom můžeme se žáky využít také ke srovnání stavu automobilismu v současnosti a za socialismu.
5. Na tabuli či flipchartu zaznamenáme společný sdílený strom příčin a následků.

Reflexe:

Ptáme se žáků: *Co by mohlo pomoci v budoucnu vyřešit problém vzrůstající automobilové dopravy? Jaké existují důvody pro a proti užívání osobních automobilů? Co by mohlo zvýšit ochotu českých občanů opustit individuální mobilitu a více využívat např. kola či prostředky hromadné dopravy? Hodláte v budoucnu vlastnit či spoluvlastnit automobil?*

Zkušenosti z praxe:

Aktivita nabízí zajímavou možnost pracovat s nepříliš obvyklým tématem a zároveň aspektem života v normalizaci. Zkoušel jsem ji v kvartě osmiletého gymnázia (9. třídě), kde se věnujeme dějinám 20. století. Je vhodná k řešení otázek každodenního života či porovnání životní úrovně v minulosti a dnes, kultury spojené s automobilismem nebo k diskusi o životě v moderní společnosti. Úvodní otázka je jednoduchá a navazuje na ni vhodně promítání filmu. Film je spíše naučný, a proto potřebovali žáci ke shrnutí metodou I.N.S.E.R.T. poněkud povzbudit, ale nakonec přišli se zajímavými nápady. Mezi otázky, jež v nich film vyvolal, patřily např.: *Bylo auto tehdy levnější než dnes? Jak vypadala silniční kontrola? Jak mohl být ten, kdo měl auto ze Západu, vyvrhel?* apod. Práce s pracovním listem je zajímavá, v podstatě pěkně shrnuje celou aktivitu a přináší náměty do dalších hodin. Oproti běžným hodinám dějepisu, které se často věnují spíše politickým dějinám, přináší zajímavé zpestření.

V hodinách orientovaných na ekologickou problematiku vhodně otevírá možnost pracovat s dalšími tématy.

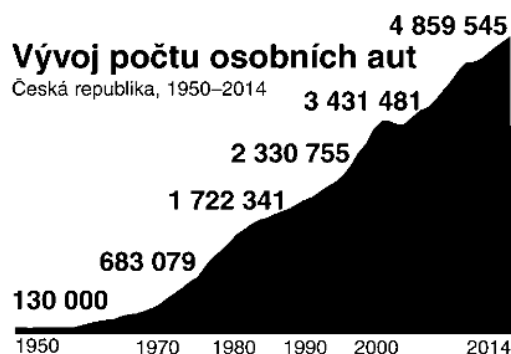
Jan Novák, Gymnázium nad Kavalírkou

VZPOMÍNÁME: NA ULICI

PRACOVNÍ LIST

STROM PŘÍČIN A NÁSLEDKŮ

V roce 1920 jezdilo v ČSR 3400 osobních vozů, dnes je jich více než 6,2 milionů. Prudký nárůst počtu aut zaznamenáváme zejména v posledních dekádách. Zkuste nalézt co možná nejvíce relevantních příčin a následků tohoto jevu.

Zdroj: SÚRA, Jan. Nové šrotovné: stát chce platit za likvidaci auta. *IDNES.cz* [online]. Praha: Mafra, 2015, 25. 1. 2015, 1 [cit. 2022-05-29]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/ekonomika/test-a-spotrebitel/nove-sroto-vne-stat-chce-platit-za-likvidaci-auta.A150123_2133393_test_nio

Zapište, jaké jsou podle vás PŘÍČINY a NÁSLEDKY vzrůstajícího počtu automobilů v ČR.

NÁSLEDKY

PŘÍČINY

